

ORTADOĞU VE GÖÇ

Journal of Middle East and Migration Studies

Cilt/Volume 12

Sayı/Issue 02

Aralık/December/2022

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli, bilimsel ve süreli bir yayındır. Yayınlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Journal of Middle East and Migration Studies is a peer-reviewed, academic, periodical journal published twice a year. Facts and opinions published in the Journal of Middle East and Migration Studies express solely the opinions of the respective authors.

Eski Adı/Previous Title: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Eski Adla Yayınlanan Sayılar/Year Range of Publication with Former Title: 2011-2020 Vol. 1, no. 1 – Vol. 10, no. 19

Eski ISSN/Former ISSN: 2146-4561

ORTADOĞU VE GÖÇ

JOURNAL OF MIDDLE EAST AND MIGRATION STUDIES

p-ISSN: 2718-0980

e-ISSN: 2757-5144

SAHİBİ / OWNER

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü adına/on behalf of Kilis 7 Aralık
University Graduate Education Institute DR. ÖĞR. ÜYESİ ERDİNÇ GÜLCÜ

YAZI İŐLERİ MÜDÜRÜ / RESPONSIBLE MANAGER

DR. ÖĞR. ÜYESİ BİLAL GÖRENTAŐ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

EDİTÖRLER KURULU / EDITORS

DR. ÖĞR. ÜYESİ ABDULLAH ALTUNCU (BaŐkan)/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DOÇ. DR. İBRAHİM EFE/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DR. OSMAN ÜLKER/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

PROF. DR. M. DOĞAN KARAOŐKUN/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MUSA YILDIZ/GAZİ ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. CENGİZ TOMAR/AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ/KAZAKİSTAN

PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK/GÜMÜŐHANE ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. M. RUHAT YAŐAR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. NUH ARSLANTAŐ/MARMARA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. ALİ BALCI/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET SAİT TOPRAK/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. TİM JACOBY/THE UNIVERSITY OF MANCHESTER/İNGİLTERE

PROF. DR. AYTAÇ YILDIZ/ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET ALİ YILDIRIM/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. ELĐAR HASANOĐLU/İZMİR KÁTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. İSMAİL NUMAN TELCİ/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. MURAT YEŐİLTAŐ/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. MAHMUT KAYA/HARRAN ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. YASSER TARSHANY/ALMADINAH INT. UNIVERSITY/MALEZYA

DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜZEYYEN PANDIR/IŐIK ÜNİVERSİTESİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ FATİH YAMAN/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

DR. MOHAMMED SULIMAN SHBAIR/ALAZHAR UNIVERSITY/GAZZE/FİLİSTİN

DR. FOUAD BENDİFALLAH/UNIVERSITY OF MONTRÉAL/KANADA

DİL EDİTÖRLERİ / LANGUAGE EDITORS

ARŐ. GÖR. GÜLTEN SİLİNDİR KERETLİ/İNGİLİZCE

ARŐ. GÖR. HAMİDULLAH GENÇ/İNGİLİZCE

ÖĞR. GÖR. MURAT YILMAZ/ARAPÇA

ÖĞR. GÖR. ENVER BURAK BADIN/ARAPÇA

ARŐ. GÖR. ENES FURKAN ÖMEROĞLU/ARAPÇA

DOÇ. DR. MUHARREM ŐAHİNER/FRANSIZCA

ARŐ. GÖR. SAFİYE MERVE ÖZKALDI/İBRANİCE

ARŐ. GÖR. EMİNE ZEYTUNLU/FARŐA

SEKRETARYA / SECRETARIES

ARŐ. GÖR. M. YASİN ÇAKIR

ARŐ. GÖR. M. MÜCAHİD DALKILIÇ

ARŐ. GÖR. MUSTAFA KOYUNCU

ARŐ. GÖR. YELİZ SAYGILI SAVAŐ

ARŐ. GÖR. SEFA ALTAY

GRAFİK TASARIM / GRAPHIC DESIGN
ÖÇR. GÖR. KADİR POLAT

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

PROF. DR. ŞİNASİ GÜNDÜZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MUHİTTİN ATAMAN/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET MAHFUZ SÖYLEMEZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. NURETTİN GEMİCİ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. İSMAİL DEMİREZEN/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. ENVER ÇAKAR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. SAMİ KILIÇ/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. FATİH KANTER/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. HALİL ALDEMİR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. YAŞİN MERAL/ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MUAZZEZ HARUNOĞULLARI/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. LÜTFİ SUNAR/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. ZEYNEP SAĞIR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. OMAR HASAN ALAMERİ/KUWAIT INTERNATIONAL LAW
SCHOOL/KUVEYT
DR. MONA MOHAMMED YOUNES/LEBANESE UNIVERSITY/LÜBNAN
DR. ENAS M. I. ALQODSI/ABU DHABI UNIVERSITY/BAE

KAPSAM / SCOPE Sosyal Bilimler/Social Sciences

BASIM YERİ / PLACE OF PUBLICATION Kilis 7 Aralık Üniversitesi Matbaası

BASIM TARİHİ / PUBLICATION DATE Aralık 2022 / December 2022

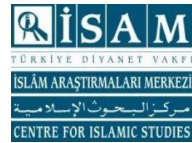
YAZIŞMA ADRESİ / CORRESPONDENCE Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü KİLİS

e-posta: ortadoguvegoc@kilis.edu.tr

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi, uluslararası bir dergi olup en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. Journal of Middle East and Migration Studies, an international journal, it uses a double-blindreview carried out by at least two reviewers. Referee names are kept strictly

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN/ FROM EDITOR/ كلمة رئيس التحرير
-----256-249-----

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Dr. Öğr. Üyesi Müzeyyen PANDIR
SOCIAL EXCLUSION OF WOMEN REFUGEES IN PUBLIC IMAGINATION:
UNDERREPRESENTATION AND DEPERSONALISATION
-----260-284-----

Jafar POUYA
THE CAUSES OF AFGHAN IMMIGRATION TO
TÜRKİYE A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE
-----286-310-----

Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN & Mehmet ATEŞ
GÖÇMEN SURİYELİ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
MESLEK SEÇİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER
-----312-344-----

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Erkan KILLIOĞLU
ORTA ASYA YAHUDİLERİ'NİN TARİHİ
-----346-377-----

Rawan ALAEDDİN & Doç. Dr. Tuna BATUHAN
HATAY-ANTAKYA'DA YAŞAYAN SURİYELİ NÜFUSUN
SOSYAL UYUMUNUN ÖLÇÜLMESİ
-----378-426-----

Dr. Engin KARAMAN
SURİYELİ MÜLTECİLERE UYGULANAN AYRIMCI-DİŞLAYICI
TWİTLERİN BERT MODELİ İLE SINIFLANDIRILMASI
-----428-456-----

Ali SARI
YEMEN'DE OSMANLI-İNGİLİZ SINIR GÖRÜŞMELERİ GÖLGESİNDE YAPILAN ANLAŞMA:
DEAN(YEMEN) İTİLAFNÂMESİ VE OSMANLI MATBUATI
-----458-494-----

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular;

İnsanlık tarihinde kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Orta Doğu coğrafyasında meydana gelen tarihsel ve güncel gelişmeler ve siyasal, sosyal ve ekonomik boyutu olan göç olgusu ile ilgili nitelikli çalışmaları okuyucu kitle ile buluşturmayı hedefleyen “Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi’nin yeni sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından Haziran ve Aralık aylarında yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası niteliğe sahip “Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi, EBSCO Host veri tabanında taranmaktadır. Buna ek olarak, nitelikli yayınları daha geniş okur kitlesine ulaştırabilmek amacıyla çıktığımız bu yolda dergimizin önümüzdeki sayılardan itibaren dergimize katkı sunan bilim insanlarının çabaları ve siz değerli okuyucularımızın da göstermiş olduğu teveccühün bir neticesi olarak daha önemli yerlere ulaşacağını ve başarılarla imza atacağını umuyoruz. “Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi’nin bu sayısında toplam 7 araştırma makalesi yer almaktadır.

“Social Exclusion of Women Refugees in Public Imagination: Underrepresentation and Depersonalisation” başlıklı çalışmada Müzeyyen Pandır, Suriyeli kadın mülteci haber görsellerini ve görsellerde kullanılan temsil pratiklerinin kadın mültecileri nasıl konumlandırıldığını ve bu temsil pratiklerinin kadın mültecilerin toplumsal dışlanmasına yönelik işleyişlerini ele almaktadır. İçerik analizi ve görsel analiz yönteminin uygulandığı bu çalışmada 2015 yılı içerisinde en çok tiraja sahip olan dört Türk gazetesi mercek altına alınmıştır.

Jafar Poya tarafından kaleme alınan “The Causes of Afghan Immigration to Türkiye: A Sociological Perspective” başlıklı makalede son birkaç yıl içerisinde Afganistan’dan Türkiye’ye yönelik olarak gerçekleşen kitlesel göçün nedenleri sosyolojik olarak değerlendirilmiştir. Türkiye’de Suriyeli göçmenlerden sonra en büyük ikinci göçmen ve sığınmacı konumuna sahip olan grubun Afganlılar olduğuna dikkat çekilen çalışmada Afganistan’dan Türkiye’ye doğru yaşanan göçler göçe neden olan avantaj ve dezavantajları

derinlemesine irdeleyen itme-çekme kuramı çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Mustafa Doğan Karacoşkun ve Mehmet Ateş tarafından kaleme alınan “Göçmen Suriyeli Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimlerini Etkileyen Faktörler” başlıklı makalede, Suriye’den Türkiye’ye göç eden lise öğrencilerinin hangi meslekleri tercih ettikleri araştırılmış ve bu tercihlerinin sebepleri ele alınarak ulaşılan bulgular sunulmuştur. Sosyal Öğrenme Kuramı çerçevesinde saha bulgularının değerlendirildiği çalışmada, Suriyeli Lise öğrencilerinin meslek seçiminde; cinsiyet, ilgi alanı, sosyal çevre, rol model alınan kişi, iş fırsatı gibi hususların önemli rol oynadığı tespit edilmiş ve literatüre katkı sunulmuştur.

“Orta Asya Yahudileri’nin Tarihi” başlıklı çalışmada ise Mehmet Erkan Killoğlu, Orta Asya bölgesine göç eden Yahudiler’in tarihsel süreç içerisindeki durumunu irdelemiştir. Çalışmada, coğrafi olarak Orta Asya bölgesine göç eden Yahudilerin, dünyanın diğer bölgelerine göç eden Yahudilerden farklı olarak bölgede hâkim olan kültürel iklimin de etkisiyle kendi kültürel ve dini pratiklerini geliştirmiş olduğuna dikkat çekilmiştir. Ayrıca çalışmada, özellikle Orta Asya bölgesinde Sovyetler Birliği’nin hâkimiyeti sonrasında Yahudilerin büyük bir bölümünün ekonomik, kültürel ve dini sebeplerle Orta Asya bölgesinden başka bölgelere göç ettiği dile getirilmiştir.

Rawan Alaeddin ve Tuna Batuhan, “Hatay-Antakya’da Yaşayan Suriyeli Nüfusun Sosyal Uyumunun Ölçülmesi” başlıklı çalışmada, Türkiye’de en yoğun Suriyeli nüfusa sahip olan şehirlerden biri olan Hatay-Antakya’daki sosyal uyumun genel durumunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Nicel araştırma yönteminin benimsendiği çalışmada sosyal uyumu ölçmek amacıyla eşit sayıda Türk ve Suriyeli katılımcıya anket uygulanmıştır. Hatay-Antakya örneğinde Suriyelilerin sosyal uyum sorununu irdeleyerek, Suriyeli varlığını toplumsal boyutlarıyla doğru anlamak ve karşılaşılan sorunlara doğru çözümler üretebilmenin gerekliliğine vurgu yapılan çalışmada Türk ve Suriyelilerin birbirlerine yönelik algıları hakkında önemli bulgular elde edilerek literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

“Suriyeli Mültecilere Uygulanan Ayrımcı-Dışlayıcı Twitlerin Bert Modeli İle Sınıflandırılması” başlıklı çalışmada Engin Karaman, Suriyeliler temasının Türk halkında uyandırdığı imajı ayrımcılık-ötekileştirme bağlamında sınıflandırmayı amaçlamıştır. Analiz için gerekli olan verileri Twitter adlı

sosyal ağdan toplayan Karaman, elde ettiği verilerden model oluşturma aşamasında ise dönüştürücü (transformer) mimarisini kullanan BERT modeli tercih edilmiştir. Türkiye’de mültecilerin baş aktör olarak konumlandırıldığı iki vaka üzerine paylaşılmış olan twitlerin incelenmesi sonucunda ölkemizde mültecilere yönelik olumsuz duygu ve tutumların endişe verici bir düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak dergimizin bu sayısında Ali Sarı’nın yazmış olduğu “Yemen’de Osmanlı-İngiliz Sınır Görüşmeleri Gölgesinde Yapılan Anlaşma: Dean(Yemen) İ’tilafnâmesi ve Osmanlı Matbuatı” başlıklı çalışma yer almaktadır. Sarı, Osmanlı Devleti’nin özellikle son dönemlerinde birtakım yerel isyanlarla karşı karşıya kaldığını, bu isyanlardan birinin de Yemen’de başlayan İmam Yahya İsyanı olduğunu dile getirmiştir. Bu çalışmada 1911 yılında imzalanan, bazı gizli maddeleri olduğu öne sürölen ve tarihte Dean (Yemen) Anlaşması olarak bilinen belgenin Osmanlı Matbuatı’nda nasıl ele alındığını tarihsel belgeler işığında irdelenmiştir.

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi’nin yeni sayısının ortaya çıkmasında makaleleriyle katkı sağlayan yazarlarımıza, görüşlerini bildiren hakemlerimize, dergimizin yayımlanması aşamasında emeği geçen bilim insanlarına teşekkürlerimizi sunuyor ve bu çalışmaların kıymetli okuyucularımıza katkı sunmasını temenni ediyoruz. Saygılarımızla...

Dr. Abdullah ALTUNCU

FROM EDITOR

Dear Readers;

We are happy to bring you the new issue of the Journal of Middle East and Migration Studies, which aims to bring together the readers with qualified studies on historical and current developments in the Middle East geography, which hosted ancient civilizations in the history of humanity, as well as on immigration phenomenon with its political, social and economical dimensions.

The international the Journal of Middle East and Migration Studies, published twice a year in June and December by Kilis 7 Aralık University Postgraduate Education Institute, is scanned in the EBSCO Host database. In addition, we hope that our journal is to reach most prestigious standards and achieve success in the coming issues, on the coattails of the efforts of the scientists who contributed to our journal and the favor shown by you, our esteemed readers. There are a total of 7 research articles in current issue of the Journal of Middle East and Migration Studies.

In the study titled “Social Exclusion of Women Refugees in Public Imagination: Underrepresentation and Depersonalisation”, Müzeyyen Pandir deals with news images covering Syrian women refugees and how representation practices used in images position women refugees and how these representation practices work towards the social exclusion of women refugees. In this study, in which content analysis and visual analysis methods were applied, four Turkish newspapers with the highest circulation in 2015 were examined.

In the article titled "The Causes of Afghan Immigration to Turkey: A Sociological Perspective" by Jafar Poya, the reasons for the mass migration from Afghanistan to Turkey in the last few years have been sociologically evaluated. In the study, which draws attention to the fact that Afghans are the second largest (im)migrant and asylum seeker group in Turkey after Syrian immigrants, migration from Afghanistan to Turkey has been evaluated within the framework of push-pull theory, which examines, in depth, the advantages and disadvantages that cause migration.

In the article titled "Factors Affecting the Vocational Choices of Migrant Syrian High Schoolers" written by Mustafa Doğan Karacoşkun and Mehmet Ateş, it is aimed to obtain information about the professions the high school students who migrated from Syria to Turkey prefer, and the reasons behind these preferences and to reveal the related findings. In the study, in which field findings were evaluated within the framework of Social Learning Theory, it was determined that the factors such as gender, field of interest, social environment, role model, job opportunity, had a significant impact on Syrian high schoolers' choice of profession, and this conclusion contributed to the literature.

In the study titled "History of Central Asian Jews", Mehmet Erkan Killioğlu examined the status of the Jews who immigrated to the Central Asian region in the historical process. In the study, it was pointed out that the Jews who immigrated to the Central Asian region geographically developed their own cultural and religious practices with the influence of the cultural climate prevailing in the region, unlike the Jews who immigrated to other parts of the world. In addition, it is stated in the study that after the domination of the Soviet Union, especially in the Central Asian region, a large part of the Jews immigrated from the Central Asian region to other regions for economic, cultural and religious reasons.

Rawan Alaeddin and Tuna Batuhan, in his study titled "Measuring the Social Cohesion of the Syrian Population Living in Hatay-Antakya", aimed to reveal the context of social cohesion in Hatay-Antakya, one of the cities with the highest Syrian population in Turkey. In the study, in which the quantitative research method was adopted, a questionnaire was applied to an equal number of Turkish and Syrian participants in order to measure social cohesion. By examining the social cohesion problem of Syrians in the case of Hatay-Antakya, the study emphasized the necessity of understanding the Syrian existence correctly with its social dimensions and producing correct solutions to the problems encountered, and it was tried to contribute to the literature by obtaining important findings about the perceptions of Turks and Syrians towards one another.

In the study titled "Classification of Discriminatory-Exclusionary Tweets Posted on Syrian Refugees with the Bert Model", Engin Karaman aimed to classify the image of the Syrians in the context of discrimination-othering.

Karaman, who collected the data required for analysis from the social network Twitter, preferred the BERT model, which uses the transformer architecture, in the process of creating a model from the data he obtained. As a result of the analysis of the tweets posted on two cases in which the refugees in Turkey are positioned to had played the chief part, it has been concluded that the negative emotions and attitudes towards refugees in our country are at an alarming level.

Finally, in this issue of our magazine, there is a study titled "The Agreement Made in Yemen under the Shadow of the Ottoman-British Border Negotiations: Dean (Yemen) Agreement and the Ottoman Press" by Ali Sarı. Sarı stated that the Ottoman Empire faced with some local rebellions especially in the last period, and one of these rebellions was the Imam Yahya Rebellion that started in Yemen. In this study, how the document, known as the Dean (Yemen) Agreement, which was signed in 1911 and claimed to have some secret articles, was handled in the Ottoman Press was examined in the light of historical documents.

We would like to thank our authors who contributed with their articles to the publication of the new issue of the Journal of Middle East and Migration Studies, our referees who delivered their opinions, and the academicians who contributed to the publication of our journal, and we hope that these studies will bear fruit for our valuable readers.

Regards...

Dr. Abdullah ALTUNCU

كلمة رئيس التحرير

المحرر

الى القراء الأعزاء،

يسعدنا أن نقدم لكم العدد الجديد من مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" والتي تهدف إلى جمع القراء مع التطورات التاريخية والحالية في جغرافيا الشرق الأوسط التي استضافت الحضارات القديمة في تاريخ البشرية، وظاهرة الهجرة بأبعادها السياسية والاجتماعية والاقتصادية.

يتم تقويم مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" التي تنشر مرتين سنويًا في يونيو وديسمبر من قبل معهد جامعة كيليس 7 أربك للتعليم العالي، في قاعدة بيانات "إبيسجو هوست". بالإضافة إلى ذلك، نأمل أن تصل مجلتنا إلى أماكن أكثر أهمية وتحقق النجاح نتيجة جهود الباحثين الذين ساهموا فيها اعتبارًا من الأعداد الماضية، ونتيجة للفضل الذي أظهرتموه، أيها القراء الكرام؛ فهناك سبع مقالات بحثية في هذا العدد من مجلة دراسات "الشرق الأوسط والهجرة".

في الدراسة المعنونة "الاستبعاد الاجتماعي للاجئين في المخيلة العامة: نقص التمثيل وتبديد الشخصية"، تتعامل مزين باندبير مع الصور الإخبارية للاجئين السوريين وتبين من خلالها كيفية أوضاعهم نتيجة الممارسات المستخدمة من خلال الصور وكيف تؤثر هذه الممارسات في الإقصاء الاجتماعي للاجئين. في هذه الدراسة، التي تم فيها تطبيق أساليب تحليل المحتوى والتحليل البصري، تم فحص أربع صحف تركية كانت الأكثر تداولًا في عام ٢٠١٥.

في مقال بعنوان "أسباب الهجرة الأفغانية إلى تركيا: منظور اجتماعي" بقلم جوفر بويبا، تم تقييم أسباب الهجرة الجماعية من أفغانستان إلى تركيا في السنوات الماضية من الناحية الاجتماعية. هذه الدراسة لفتت الانتباه إلى حقيقة أن الأفغان هم ثاني أكبر مجموعة من المهاجرين وطالبي اللجوء في تركيا بعد المهاجرين السوريين، وقد تم تقييم الهجرة من أفغانستان إلى تركيا في إطار نظرية الدفع والجذب التي تبحث في المزايا والعيوب العميقة التي أدت لهذه الهجرة.

وفي المقال الذي يحمل عنوان "العوامل المؤثرة في الخيارات المهنية لطلاب المدارس الثانوية السوريين المهاجرين" بقلم مصطفى دوغان قره جوشكون ومحمد آتش، يهدف إلى الحصول على معلومات حول المهنة التي يفضلها طلاب المدارس الثانوية الذين هاجروا من سوريا إلى تركيا وأسباب ذلك. ومن خلال هذه التفضيلات وكشف النتائج في الدراسة، التي تم فيها تقييم النتائج الميدانية في إطار نظرية التعلم الاجتماعي، فقد تم تحديد كثير من القضايا مثل: الجنس، والاهتمام، والبيئة الاجتماعية، والنموذج الأعلى، وفرص العمل والتي لعبت دورًا مهمًا في اختيار مهنة المدرسة الثانوية السورية، كما ساهم هذا البحث بمحتواه في الأدب.

في دراسة بعنوان "تاريخ يهود آسيا الوسطى"، درس محمد أركان كلبأوغلو وضع اليهود الذين هاجروا إلى منطقة آسيا الوسطى في العملية التاريخية. وقد تمت الإشارة في الدراسة إلى أن اليهود الذين هاجروا إلى منطقة آسيا الوسطى جغرافيًا طوروا ممارساتهم الثقافية والدينية مع تأثير المناخ الثقافي السائد في المنطقة، على عكس اليهود الذين هاجروا إلى أجزاء أخرى من العالم. بالإضافة إلى ذلك، فقد ورد في هذه الدراسة أنه بعد هيمنة الاتحاد السوفيتي، وخاصة في منطقة آسيا الوسطى هاجر جزء كبير من اليهود من منطقة آسيا الوسطى إلى مناطق أخرى لأسباب اقتصادية وثقافية ودينية.

تونا باتوخان وروان علاء الدين، في دراستهما بعنوان "قياس التماسك الاجتماعي للسكان السوريين الذين يعيشون في هاتاي أنطاكيا"، تهدف إلى الكشف عن الوضع العام للتماسك الاجتماعي في هاتاي - أنطاكيا، وهي إحدى المدن الأعلى نسبةً سكانية من السوريين في تركيا. في هذه الدراسة- التي تم فيها اعتماد أسلوب البحث الكمي- تم تطبيق استبيان على عدد متساوٍ من المشاركين الأتراك والسوريين من أجل قياس مدى الترابط الاجتماعي بينهم. ومن خلال دراسة حالة الترابط الاجتماعي للسوريين في حالة هاتاي أنطاكيا، فقد حاولت المساهمة من خلال الأدب للحصول على نتائج مهمة حول تصورات الأتراك والسوريين تجاه بعضهم البعض في هذه الدراسة، مما يؤكد على ضرورة فهم الوجود السوري بشكل صحيح بأبعاده الاجتماعية وإيجاد الحلول الصحيحة للمشاكل التي تواجهه.

في الدراسة التي حملت عنوان "تصنيف الحزم التمييزية-الإقصائية المطبقة على اللاجئين السوريين ببرنامج بيرت"، هدفت أنكين كرمان إلى تصنيف الصورة التي يثيرها موضوع السوريين في الشعب التركي في سياق التمييز والتهميش. جمع كرمان البيانات المطلوبة للتحليل من الشبكة الاجتماعية المسماة بتوتير، وتم تفضيل النموذج (بيرت) الذي يستخدم العمارة التحويلية خلال مرحلة النمذجة من البيانات التي حصل عليها. نتيجة فحص التغريدات التي تمت مشاركتها حول حالتين تم وضع اللاجئين فيهما على أنهم الفاعل الرئيس في تركيا، وتم التوصل إلى أن المشاعر والمواقف السلبية تجاه اللاجئين في بلدنا في مستوى يندر بالخطر.

أخيراً في هذا العدد من مجلتنا دراسة بعنوان "الاتفاق الذي تم في ظل مفاوضات الحدود العثمانية البريطانية في اليمن: ميثاق العميد (اليمن) والصحافة العثمانية" بقلم علي ساري. ذكر ساري أن الدولة العثمانية واجهت بعض التمردات المحلية خاصة في الفترات الماضية، ومن هذه الثورات تمرد الإمام يحيى الذي بدأ في اليمن. تمت هذه الدراسة في ضوء الوثائق التاريخية، وكيف تم التعامل مع الوثيقة، التي تم توقيعها عام ١٩١١، والتي ادعت أنها تحتوي على بعض المقالات السرية والمعروفة في التاريخ باسم اتفاقية العميد (اليمن)، في المطبعة العثمانية.

نود أن نشكر مؤلفينا الذين ساهموا بمقالاتهم في نشر العدد الجديد من مجلة "الشرق الأوسط والهجرة"، وحكامنا الذين قدموا آراءهم، وكذلك الباحثين الذين ساهموا في نشر مجلتنا، ونأمل أن تقدم هذه الدراسات الفائدة المرجوة لقرائنا الكرام.

مع تحياتنا.....

د. عبد الله التونجو

المحرر